

UDSTILLING I PARIS.

Sammenslutningen Amicale Nationale des Policiers Anciens Combattants, Déportés, Internés, Prisonniers et Résistants France et Outre-Mer arrangerer i tiden 17. juni til 16. juli 1955 to udstillinger i Grand-Palais i Paris, „Politiets kunstudstilling“ og „Kunsthandskneriet“.

Adskillige udstillingslokaler er reserveret udenlandske deltagere, og alle fæller indenfor andre landes politistyrker opfordres til at sende deres amatørarbejder til udstillingen, det være sig malerier, tegninger, graveringer, skulpturer, keramik, dekorationsarbejder, eller litterære værker, fotografier m. v.

Udstillingsgenstandene, som skal være sammenslutningens præsident i hænde inden 15. maj 1955, sendes til M. Theus, Ministère de l'Intérieur, Cité des Ternes, 60 Boulevard Gouvion Saint-Cyr, Paris 17ème.
J. J.

Litteratur.

Systematisk oversigt over domme i kriminelle sager 1943—1952. Ved A. Bach. G. E. C. Gads Forlag. København 1954. 486 sider.

Tidligere statsadvokat, nu civildommer i Århus A. Bach har påtaget sig det store arbejde at samle og redigere denne 10-års oversigt over danske straffedomme. Oversigten fortsætter en skattet serie af lignende systematiske fortegnelser gående helt tilbage til Ipsen og Scharling's samling af Højesteretsdomme i kriminelle sager 1857—74 og derefter trofast fortsat under den gamle og nye straffelov.

Et første gennemsyn af den nye domssamling giver et godt indtryk. Den tidligere systematik og inddeling er i det væsentlige bibeholdt. Samlingen omfatter alle i Højesterets Tidende, Ugeskrift for Retsvæsen, Vestre Landsrets Tidende, Sø- og Handelsrets Tidende og Juristen publicerede straffedomme i henhold til Borgerlig Straffelov og særlovgivningens straffebestemmelser. Enkelte stikprøver, jeg har haft anledning til at foretage, vidner om, at samlingen er foretaget med megen omhu, hvad redaktørens navn også borger for.

Værdien af en domssamling som denne både for teori og praksis er det unødvendigt at påpege. Den er en opslagsbog, der ikke kan undværes. Og den giver samtidig en levende oversigt over retspraksis som supplement til teoretiske fremstillinger af kriminalretten.

Det ville være ønskeligt, om der i næste 10-års udgave kunne findes også litteraturhenvisninger og redaktionelle noter.

Stephan Hurwitz.

å bruke en kontrollgruppe ved etterundersøkelsen er nokså mislykket, men resultatene tyder i hvert fall avgjort i retning av at det nytter å arbeide med dette klientellet. Et klientell som uten slik hjelp for en stor del ville være henvist til fengsels- og tvangsarbeidsopphold.

Nils Christie.

Spinley, B. M.: The deprived and the privileged. Personality development in English society. International library of sociology and social reconstruction, Routledge and Kegan Paul. London 1953, 208 s.

Boken bringer resultatene av en undersøkelse av to såkalte „underkulturer“. Den ene finnes i ett av Londons verste slumkvarterer, den andre underkulturen finnes hos en gruppe utpregede overklassebarn. For begge vedkommende blir det gjort forsøk på å kartlegge de påvirkninger barna er utsatt for gjennom oppveksten, og hvilke resultater påvirkningene har for personligheten. Forfatterinnen har bodd i slumkvarteret i et års tid, og resultatene herfra bygger i stor utstrekning på iakttagelser hun gjorde i aktivt samvær med innbyggerne. Dessuten har hun intervjuet både sosialarbeidere og beboere i strøket, samt rorschachtestet 60 skolebarn derfra. For „overklassens“ vedkommende bygger resultatene på en del innsendte levnedbeskrivelser, intervjuer på en prominent skole for barnepleiersker, og rorschachtesting av 60 betalende skolebarn fra en skole med uvanlig høy sosial prestisje. Resultatene for denne gruppen virker vesentlig mindre pålitelige enn for slumgruppen, blant annet er det mindre enn halvparten av de spurte som returnerer levnedbeskrivelsene. Hypotesene hun ønsker å prøve ved å sammenholde de to forskjelligartede miljøene er også overmåte banale samt så generelle at materialet vanskelig kan hverken bekrefte eller avkrefte dem. Hele denne sammenligningen er temmelig mislykket. Ser en derimot spesielt på undersøkelsen av slum-kvarteret, kommer det fram flere ting av interesse:

For en kriminolog er det særlig naturlig å feste seg ved det normative miljø som barn i dette slumdistriktet med meget høy kriminalitet vokser opp i. Forfatterinnen mener å fastslå at mødrene i distriktet stort sett ikke nøler med å lyve for barna, eller å narre dem på alle måter. På barnehospitalet er det ikke uvanlig at barnet får et alvorlig sjokk fordi moren har fortalt at det skulle være med på landet — mens virkeligheten er at det skal ta mandlene. Barna blir lovet godter for å holde seg i ro — og godtene viser seg ikke, — o. s. v. i det uendelige. Til gjengjeld svarer de med samme mynt, de gir sine løfter både på skolen og overfor foreldrene, uten noen som helst tanke om å holde dem. „Ofte virker det som om de ikke vet hva det betyr å love noe. De følger mekanismen: Ikke spør meg om noe, så skal jeg til gjengjeld ikke lyve“. Disiplinen i hjemmet er fullstendig innkonsekvent, og dessuten lett å unnsnippe. Disiplinkravene de møter på skolen blir først sett på som meningsløse og ignorert, deretter møtt med voldsom opposisjon

når det viser seg at autoritetene venter at kravene blir oppfylt. Hverken foreldre eller søsken venter at de skal undertrykke raseri og uvilje. De fleste blir direkte opplært i tyverivirkosomhet, og på grunnlag av erfaringer i hjemmet blir de vennet til å se på seksualhandlinger som overmåte aggressive. Konsekvensene av alt dette for kriminaliteten ligger klart i dagen.

En alvorlig innvending mot boken er imidlertid at vi får vite svært lite om hvilke normer som treer *i steden*. Vi får vite at kameratflokkene er viktig, men ikke stort om hva som kreves for å være medlem av den. Heller ikke virker det som om forfatterinnen legger tilstrekkelig vekt på den emosjonelle betydning av gjeng-medlemsskapet — særlig når det gjelder å bøte på mangler i foreldremiljøet. I det hele tatt er analysen ofte nokså kald og utvendig når det gjelder slum-strøket. Alt for mye — særlig i de tendensiøse sammendrag og konklusjoner — blir sett, og dømt, gjennom uforstående middelklasseøyne. Det er mest synd fordi det får viktige relasjoner til å forbli mørklagte.

Nils Christie.

Grygier, Tadeusz: Oppression. A study in social and criminal psychology. International library of sociology and social reconstruction. Routledge and Kegan Paul, London 1954, 362 s.

Forfatteren tar opp spørsmålet om undertrykkelsen og dens psykologi. Hans hovedhypoteser er disse: I. Ved undertrykkelse vil ofrene rette sin aggresjon utover mot andre, ikke innover mot seg selv. Og II. De som rette aggresjonen utad vil i større grad enn de som retter aggresjonen innad gjøre seg skyldig i asosial adferd. Siste del av problemstillingen er lite original. Det nye er Grygiers angrepsmåte og den sammenheng han ser problemene i.

For å måle undertrykkelsens virkninger gikk Grygier rett til en kategori med førstehånds erfaringer, til Displaced Persons i Tyskland. Blant disse plukket han ut personer som hadde gjennomgått tre forskjellige grader av undertrykkelse: de som hadde vært over ett år i tysk konsentrasjonsleir, de som like lenge hadde vært deportert som tvangsarbeidere til industrisentre i Tyskland, og endelig som den mildeste grad av undertrykkelse de som hadde vært deportert som landarbeidere på gårder rundt om i Tyskland. Dette er den eneste faktor han lot variere. For å få de tre gruppene forøvrig mest mulig like, sikret han seg at det for hver mann i konsentrasjonsleirgruppen også fantes en i hver av de to andre gruppene med samme kjønn, alder, intelligens, yrke, utdannelse og nasjonalitet. Et kjempearbeid som reduserte hans opprinnelige utvalg på 4100 personer, til en liten, men desto mere verdifull gruppe på 122 personer. Samtlige av disse ble undersøkt ved hjelp av en billed-frustrasjonstest (P.F.S.), og den for psykologer velkjente personlighetstesten T.A.T. To grupper kriminelle ble plukket ut på samme grundige måten — den ene med konsentrasjonsleirbakgrunn og den andre med tvangsarbeid i industri eller jordbruk som

bakgrunn — og undersøkt i fengslet de befant seg ved hjelp av de samme testene. Feltarbeidet ble foretatt våren 1946 — før noen spesielle kategorier ennå hadde rukket å forlate leirene. Den mulige feilkilde som ligger i at de som overlevde konsentrasjonsleirene på forhånd var preget av andre egenskaper enn de som bukket under, blir ikke diskutert i boken. Derimot virker forfatteren meget overbevisende når han påstår at det under krigen var helt tilfeldig om polske fanger ble sendt til konsentrasjonsleire eller til andre former for tvangsarbeid.

Grygiers undersøkelse er ved siden av Helweg-Larsen og medarbeideres undersøkelse av sultsykdommen, den første som på et metodologisk sett tilfredsstillende grunnlag tar opp spørsmålet om denne side av konsentrasjonsleirenes virkninger. Stort sett må en si at resultatene bekrefter forfatterens hovedhypotese nr. I. og derved også de mange tidligere mere impresjonistiske arbeider på området. Selv i disse utvalg hvor *samtlig*e har opplevd undertrykkelse finnes det signifikante forskjeller mellom konsentrasjonsleirfangene og de andre tvangsarbeiderne. De førstnevnte retter i langt større grad sin aggresjon utad. Konsentrasjonsleiroppholdet later også til å ha minsket deres evne til å se på en situasjon fra flere sider, deres reaksjoner er enklere, langt mindre elastiske, de er mere egosentriske og mindre kapable til å bruke sin intelligens i vanskelige sosiale situasjoner. En mere dyptgående analyse viser at dette hos konsentrasjonsleirfangene har sammenheng med følelsen av å stå overfor et overveldende press i en uvennlig verden hvis krefter de ikke har noen mulighet for å motsette seg. Når de retter aggresjonen utad, er det for å motvirke det ytre presset, et forsvar mot knusende omgivelser. Forfatteren viser videre hvordan alt dette vil føre til personlighetstyper som er disponert i retning av rase- og gruppefordommer.

Grygier påviser også at konsentrasjonsleirgruppens kriminalitet er 45 ganger så stor som kriminaliteten til tilsvarende flyktninger som *ikke* har vært i konsentrasjonsleire. Begge grupper kriminelle viser imidlertid like stor grad av utadvendt aggresjon, og Grygier oppfatter dette som en sikker påvisning av sammenheng mellom utadvendt aggresjon og asosialitet. Anmelderen har vanskelig for å godta det som annet enn til nød en påvisning for dette spesielle utvalget, og det kunne jo også godt tenkes at den utadvendte aggresjonen hos ikke-konsentrasjonsleirfangen nettopp *skyldtes* fengselssituasjonen, noe som for såvidt ville være en interessant konsekvens av hans første hypotese. Grygiers bruk av et så generelt begrep som „den kriminelle“ skaper også mange vanskeligheter, likeledes virker hans diskusjon av resultatenes relevans for forskjellige teorier om kriminalitetens årsaksforhold lite overbevisende. Det er i det hele tatt lett å komme med massevis av innvendinger mot boken — Grygier er ikke redd for å ta opp de vanskeligste problemstillinger, bare de er interessante. Nettopp dette er vel en av årsakene til at han har klart å lage en så fin undersøkelse.

Nils Christie.

John P. Kenney and Dan G. Pursuit: Police Work with Juveniles.
Charles C. Thomas Publisher. Springfield, Illinois, U.S.A.,
1954. 371 s.

Indenfor de forenede staters politistyrker har der allerede gennem en del år flere steder eksisteret en særlig afdeling for unge lovovertrædere, kaldet „Juvenile Control Division“ el. lign., som dels behandler alle sager, hvor mindreårige er impliceret, dels udøver præventivt politiarbejde.

Forfatterne, begge ledende kræfter ved University of Southern California, har her udarbejdet en håndbog om politiets rolle i kampen mod ungdomskriminaliteten. Bogens første afsnit giver udførlige retningslinier for tilrettelæggelse af arbejdet i en sådan særlig „Juvenile Division“, specialuddannelse af mandskab til netop dette arbejde, særlige problemer i relation til unge lovovertrædere m. v., men man mærker sig især dels politiets indsats ved oprettelsen af fritids- og sportsklubber, hvor der også er plads for den tilpasningsvanskelige ungdom, dels kapitlet om „voluntary police supervision“, en sanktion der minder om tiltalefrafald, og som anvendes overfor ubetydelige forseelser, navnlig i de distrikter, hvor det ordinære tilsynsapparat (probation) svigter; meningene er dog meget delte, om politiet bør give sig i kast med en sådan behandlingsbetonet opgave, endsige har de fornødne forudsætninger for at løse den.

Bogens andet afsnit redegør kort for den individuelle behandlingsmetodes grundlag, personlighedsfaktorerne, kriminalitetens årsager, interviewteknik m. v. Tredie og sidste afsnit omtaler de institutioner, som politimanden bør kende og indlede samarbejde med for effektivt at kunne bekæmpe ungdomskriminaliteten.

Også skandinaviske læsere vil kunne hente inspirationer i denne udmærkede grundbog.

Jon Johnsen.

Sidney Kaye: Handbook of Emergency Toxicology. A Guide for the Identification, Diagnosis and Treatment of Poisoning. C. C. Thomas, Publisher. Illinois. 1954. 321 sider. Anm. af mag. scient. *Palle Johnsen.*

Både indenfor industri, medicin og landbrugets plantebeskyttelse er der en rivende udvikling, der medfører, at et stigende antal kemiske forbindelser kan komme i betragtning ved forgiftningstilfælde. Den lægelige pligt, man kan sige, det er at følge med i de nye giftstoffer, der kastes på markedet, lettes ved udsendelsen af Kaye's nye toksikologi. Ganske vist er det forholdsvis sjældent, der sker forgiftninger, når man tager i betragtning, at der årligt spredes tonsvis af meget farlige gifte over vore jorder.

Bogen har bud til hospitaler, laboratorier, praktiserende læger og, da giftstoffer kan misbruges, kriminologer. Den er opbygget således, at der ikke spildes et minut på at finde frem til det, man vil have oplyst, hvad der jo i denne sag er særlig vigtig, fordi minutter kan af-

gøre, om den forgiftede skal reddes eller dø. Efter en alm. indledning følger en skematisk oversigt over symptomer og over modgifte. Et afsnit om analyse inddrager spektrofotometrien. 24 sider helliges en for-tegnelse over handelsnavne på gifte med angivelse af tilhørende kemisk nomenklatur, men denne liste er uden værdi her i landet, hvor handelsnavnene er helt andre. Bogens hovedafsnit er en alfabetisk for-tegnelse over giftstoffer ordnet efter de alm. kemiske betegnelser. Under hvert stof gives nærmest i telegramstil oplysninger om empirisk formel, synonymer, praktisk anvendelse, alm. fysiske egenskaber, dosis lethalis minimum (når den kendes), symptomer, metoder til analyse, når den kan klares på et alm. hospitalslaboratorium (i modsat fald gives litteraturhenv.) samt endelig om behandling. *Palle Johnsen.*

Cohen, Elie A.: Human Behaviour in the Concentration Camp. London 1954, 284 s.

Mye nytt bringer ikke denne boken, men den bekrefter fra et selvstendig utgangspunkt de fleste tidligere lanserte teorier på området. Forfatteren er en hollandsk lege som p. g. a. jødisk herkomst ble sendt i konsentrasjonsleir sammen med hustru og barn. Disse ble drept, mens forfatteren selv klarte seg ved å komme i arbeid på leirsykehuset. Boken er skrevet ut fra et innbitt ønske om å forstå „hvordan det kunne være mulig ...“

Forfatteren stiller seg helt avvisende til tanken om at konsentrasjonsleirfangevokterne representerte et bestemt abnormt utvalg. Det dreier seg på ingen måte om noen nevrotisk form for kriminalitet med konflikt mellom asosiale og sosiale tendenser, men om autoritært oppdradde personer som uten skyldfølelse utførte den jobben de var satt til å utføre. Gjennomsnittshollenderen oppdradd på samme måten og i det samme kulturelle systemet ville oppført seg på samme måte.

Interessante er forfatterens iakttagelser av hvordan psykosomatiske lidelser forsvant i konsentrasjonsleirene. Det var ikke behov for dem lenger. I tråd med dette hevder han at det var usedvanlig få selvmord i leirene. Delvis mener han forøvrig at dette skyldtes at døden ble det *normale* — det trivielle — uten evne til å appellere.

Boken er rotet disponert, og enkelte teoretiske betraktninger av psykoanalytisk art virker lite up to date. Som vitnesbyrd om evnen til å frigjøre seg fra personlige opplevelser er det et imponerende arbeid.

Nils Christie.

Prisons in Transformation. The Annals of the American Academy of Political and Social Science, vol. 293. Philadelphia 1954. 162 s., § 2.00.

Federal Prisons 1953. A Report of the Work of the Federal Bureau of Prisons. United States Department of Justice. 1954.

Bogen om „Prisons in Transformation“ inneholder artikler af 14 forfattere om amerikanske fængselsforhold i dag, og man får det ind-

tryk, at det er en meget langsom og en meget tiltrængt transformation der er tale om. Der er lagt stor vægt på at understrege de alvorlige mangler, som fængselssystemet lider under, og blandt årsagerne hertil har *A. H. MacCormick* i sin artikel fremhævet den stærke afhængighed af det politiske livs foreteelser. Politisk indflydelse bevirker dårlig og ustabil ledelse af fængslerne, står i vejen for fremskridt m. h. t. fangearbejde, personaleforhold og byggeri og er overhovedet en direkte og indirekte hovedkilde til den middelmådighed og ineffektivitet, som sædvanligvis præger fængslerne. Samme forfatter nævner de federale og de kaliforniske fængsler som de bedste i U.S.A. og et fængsel i Alabama som noget af det værste han har set. På eet punkt løser fængslerne deres opgave næsten til fuldkommenhed, mener *James V. Bennett*: fangerne bliver virkelig forvaret, og undvigelse er ikke noget stort problem. Det skyldes naturligvis den dominerende brug af mere end 50 år gamle anstalter med strengt sikkerhedsregime; der er kun bygget få nye fængsler i dette århundrede. I Californien udstår dog 37 % af fængselsfangerne deres straf i „minimumsecurity prisons“, oplyser *Kenyon J. Scudder*, som beskriver en af disse institutioner. En tilsvarende procent holdt vistnok det federale system indtil 1953. — Det kan nævnes, at *Lloyd W. McCorkle* og *Richard Korn* — begge fra New Jersey State Prison — har bidraget til bogen med en artikel om fangebehandling. Bogen afsluttes med fire afsnit om fængselsreformer i England (*Fox*), Belgien (*Cornil*), Frankrig (*Germain*) og Sverige (*Eriksson*).

Årsberetningen for 1952—53 vedrørende det federale fængselssystem bærer præg af stærkt forøgede vanskeligheder for fængselsadministrationen. Antallet af fanger — og navnlig af gerningsmænd til grove forbrydelser — steg betydeligt, og man sporede en smitte fra urolighederne i enkeltstaternes fængsler i årene 1952—53, — der var henved 30 fangeopstande i U.S.A. i disse år.

Knud Waaben.

Heinrich Henkel: Strafverfahrensrecht. Ein Lehrbuch. W. Kohlhammer Verlag, Stuttgart u. Köln, 1953. 515 s. DM 32.—.

Dr. *Heinrich Henkel*, professor ved Hamburgs universitet, tidligere også virksom som dommer, statsadvokat og forsvarer, har skrevet en lærebog i strafferetspleje. Bogen er en nybearbejdelse af samme autors „Das deutsche Strafverfahren“, udkommet i 1943. Årtiet mellem 1943 og 1953 er et af de mest afgørende i tysk lovgivning og retspleje, og fremstillingen, som dengang i mange henseender kun kunne bygge på et løst grundlag, kan nu igen støtte sig på realiteter.

Forfatteren vender sig med rette mod den opfattelse, at lovreglerne om strafferetsplejen kun skulle være af mere eller mindre teknisk karakter. Han kalder dem i henhold til strafferetsplejens indgribende virkninger ligefrem for „angewandtes Verfassungsrecht“; loven — Strafprozessordnung — skal være en „vejviser til sandhed og retfær-

dighed". Det centrale i strafferetsplejen ser han derfor i dens retsstatlige funktion. Ud fra dette synspunkt og under udførlig fremstilling af den historiske baggrund giver forfatteren en dybt funderet, alsidig og fængslende skildring af lovreglerne om tysk strafferetspleje til og med 1. oktober 1953 — d. v. s. at der allerede er taget hensyn til 3. strafferetsændringslov og loven om ungdomsdomstole, begge af 4. august 1953.

Særlig interesse knytter sig til forfatterens stilling til loven af 12. september 1950 („Vereinheitlichungsgesetz“). Navnlig den vigtige bestemmelse om, at den sigtedes ret til ved afhøringer at handle og træffe afgørelser efter egen fri vilje ikke må påvirkes ved forkastelige midler, fortolkes på en måde, som er i nøje overensstemmelse med lovens ånd. Ikke alene narcoanalyse, men også anvendelse af løgnedetektor erklæres herefter for utilladelig. Den sigtedes indforståelse med sådanne metoder er uden retslig virkning, fordi de udelukker hans frie vilje i det givne øjeblik, og særlig angående løgnedetektor fermhæver forfatteren, at der er fare for bevisets mekanisering ved en maskine, hvis ydelsesevne nødvendigvis er begrænset i forhold til den åndelig-sjælelige præstation, som ved afhøring af sigtede kan opnås ved menneskesagkundskab, livserfaring og indfølelse.

Forfatteren erklærer sig som tilhænger af et nævningeting efter domsmandsrettens principper, d. v. s. at dommere og nævninger i fællesskab afgør såvel skyld- som straffespørgsmålet. Denne form, som blev indført ved den såkaldte Emminger-reform i 1924, er bibeholdt af 1950-loven og må efter de praktiske erfaringer, som anmelderen har gjort med begge systemer, i hvert fald for Tysklands vedkommende betegnes som bedst egnet til at opnå „sandhed og retfærdighed“ (som bekendt er nævningetinget i dets gamle form også afskaffet i Frankrig). — Bemærkelsesværdigt er, at forfatteren også tager afstand fra den opfattelse, at retsgarantierne for en retfærdig dom altid vokser med antallet af de dommere, som deltager i sagen.

Forfatteren billiger, at 1950-loven principielt har genindført vidneres forpligtelse til at aflægge vidnesbyrd under ed. Men det kan dog drages i tvivl, om edsaflæggelse i realiteten er en borgen for udsagnets større sandhed.

Den interessante og instruktive, med omhu skrevne fremstilling er et værdifuldt bidrag til forståelse af tysk strafferetspleje.

Franz Marcus.

Ottmar Deitigsmann: Grundlagen und Praxis der gerichtlichen Handschriftenvergleichung. Stuttgart 1954. Ferdinand Enke Verlag. 232 s. + 6 bilder.

Föreliggande arbete behandlar de problem, som äro förknippade med identifieringen av handskrifter — ett område inom kriminaltekniken som ingalunda är oväsentligt, men vilket är föga känt utanför fackmännens kretsar.

Till inte ringa del är detta beroende på att både disciplinen som sådan och kriminaltekniken i sin helhet äro unga vetenskaper, där den systematiska forskningen ännu inte hunnit så långt.

I den tidigare litteraturen rörande den jämförande skriftundersökningens spörsmål — vilken är av jämförelsevis ringa omfattning, varför Deitigsmanns framställning utgör ett välkommet bidrag — finnas skrifter av bl. a. Locard, Schneickert och Osborn. Den sistnämndes stora verk „Questioned Documents“ torde utan gensägelse kunne bebecknas som det klassiska arbetet inom detta område — hittills oöverträffat.

I förordet till sin bok säger Deitigsmann, att bakom densamma ligger en mångårig erfarenhet hos författaren både som åklagare, domare och sakkunnig i fråga om skriftundersökningar. Deitigsmann har sålunda goda förutsättningar att behandla de intrikata problem, som uppstå vid identifieringen av handskrifter. Det bör måhända tilläggas, vilket för övrigt framgår av bokens titel, att Deitigsmann endast skildrar metoderna för undersökning av handskrift. Till den jämförande skriftundersökningen räknas ju även maskinskriftundersökningar, vilka dock inte beröras av Deitigsmann.

Deitigsmann har indelat sitt arbete i två huvudavdelningar: i den första behandlas den jämförande grafologiens problem och i den andra lämnas en översikt av skriftundersökningens praxis, d. v. s. en skildring av de olika karakteristika inom skriften, som böra tagas upp till granskning vid en jämförande skriftundersökning.

Med begreppet jämförande grafologi — en term som skapats av Deitigsmann — avser denne skrifttolkning i mycket vid bemärkelse. Enligt Deitigsmann ingår sålunda handskriftsidentifieringen som en del och den karaktärstolkande grafologien som en annan i den stora, allmänna grafologien eller skrifttolkningen.

Deitigsmann gör vidare en klar boskillnad mellan dessa båda discipliner men framhåller, att den jämförande skriftundersökningen kan lära en hel del av den vetenskapligt bedrivna karaktärstolkande grafologien, exempelvis beträffande metodik och systematik. En uppfattning, som otvivelaktigt har fog för sig.

Efter att ha kritiserat de förutvarande undersökningsmetoderna i Tyskland anvisar Deitigsmann i arbetets senare hälft principer och metoder för vad han kallar den rättsliga skriftundersökningen. Den jämförande skriftanalys som här rekommenderas, utgår från sådana kriterier i skriften, som kunna objektivt konstateras, och Deitigsmann ger exempel på en rad viktiga stilegenskaper, som skola göras till föremål för undersökning. Detta förfaringsätt är givetvis det enda som kan ifrågakomma med anspråk på vederhäftighet.

Deitigsmanns arbete, som mera har karaktären av handbok än vetenskapligt specimen, synes i allt väsentligt bygga på tyska erfarenheter och vänder sig självfallet i första hand till en tysk publik. Detta hindrar dock inte, att framställningen kan ha åtskilligt av värde att ge läsare även utanför Tysklands gränser, vilka ha anledning att syssla med undersökningar inom hithörande område.

Nils Pårud.

Tidsskrifter.

International Review of Criminal Policy, No. 3—4, United Nations, 1953.

Af De Forenede Nationers tidsskrift for kriminalpolitiske spørgsmål, hvis to første hefter er omtalt i NTFK 1953 p. 287, foreligger nu endnu to hefter. Det første er et specialnummer om medicinsk, psykologisk og social undersøgelse af lovovertrædere. Det indeholder hovedparten af det skriftlige materiale, som blev udarbejdet til seminaret i Bruxelles i december 1951, dels rapporter om specielle sider af det problem, man drøftede på seminaret, dels rapporter fra de enkelte lande om lovgivning og praxis. I hefte 4 findes bl. a. en artikel af overlæge, dr. med. *G. K. Stürup* om behandling af seksualforbrydere — særlig om kastration — og en artikel af dr. *Karl M. Bowman* om „sex legislation and the control of sex offenders“ i U.S.A. Der er endvidere artikler om behandlingen af voksne lovovertrædere i Australien, Venezuela og Jugoslavien samt en tilvæxt på 1227 numre til den løbende kriminalvidenskabelige bibliografi, som blev startet i de første hefter.

Knud Waaben.

Monatsschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform. Herausgeber Dr. med. *Hans Gruhle*, Professor an der Universität Bonn, und Dr. jur. *Rudolf Sieverts*, Professor an der Universität Hamburg. Carl Heymanns Verlag KG, Köln-Berlin. DM 24.—.

Et tidsskrift, der er kendt langt udover Tysklands grænser, det i 1904 grundlagte såkaldte „Aschaffenburg'sche Monatsschrift“, er efter en niårig pause udkommet i ny skikkelse. Oprindeligt månedsskrift for „Kriminalpsychologie“ m. m., hvilket senere blev forandret til „Kriminalbiologie“, har det nu antaget ovennævnte titel, fordi „Kriminologie“ er den betegnelse, som bedst kendetegner tidsskriftets mål. Det udkommer foreløbig hver anden måned og er indtil videre begrænset til den egentlige kriminologi og kriminalvidenskab, idet det overlader til sin storebroder „Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft“ at varetage strafferettens interesser i videste forstand. Oversigten over kriminologisk litteratur i sidstnævnte tidsskrifts 66. bind (1954) viser, at den tyske videnskab efter lang tids afspærring fra omverdenen nu er begyndt intensivt at beskæftige sig med kriminologiske emner. Efter Exners kriminologi fra 1949 er der indtil 1951 udkommet tre lære- eller håndbøger i kriminologi (af Sauer, Mezger og Seelig). Det er betegnende for det nyudkomne månedsskrift, at de hidtil foreliggende hæfter — 3 dobbelthæfter i 1953 og 2 i 1954 — fortrinsvis indeholder medicinske bidrag frem for juridiske.

Hæfte 1/2 i 1953 indledes med et bidrag af medudgiveren *Hans Gruhle* „Die Unterbringung psychopathischer Verbrecher“. Forfatteren, hvis lærebog „Verstehende Psychologie (Erlebnislehre)“ udkom

i 1948, henviser til nødvendigheden af skarpt at skelne mellem på den ene side formindsket tilregnelighed (§ 51 stk. 2 tysk straffelov) på grund af psykopatiske motiver og på den anden side spørgsmålet om, hvorvidt den psykiske abnormitet er af en sådan art, at den udelukker normal straffuldbyrdelse. Dette beror på, at begrebet „psykopati“ er altfor vidt. Forfatteren definerer det som „eingeborene erhebliche Abweichung von der Breite der Norm“ i al almindelighed, i og for sig altså et „tomt“ begreb. Efter forfatterens erfaringer er de psykopater, som i det konkrete tilfælde var formindsket tilregnelige — deres antal anslår han for øvrigt lavere end det sker i domspraksis — i de „allerfleste“ tilfælde velegnede til normal straffuldbyrdelse. Anbringelse i en helbredelsesanstalt af hensyn til samfundets sikkerhed (§ 42 b) anser han kun i sjældne tilfælde for formålstjenlig, da disse anstalter er bestemt til helbredelse af syge. Ved denne lejlighed vender forfatteren sig også mod lovens bestemmelse om, at sådan anbringelse i tilfælde af formindsket tilregnelighed altid skal kombineres med straf.

Medudgiveren *Rudolf Sieverts* kræver i en fængslende afhandling „Zur Notwendigkeit und Gestaltung der Gerichtshilfe im allgemeinen Strafverfahren“ (hæfte 5/6, 1953) obligatorisk oprettelse af en „Gerichtshilfe“-institution for voksne lovovertrædere. Institutionen skal omfatte både „Ermittlungshilfe“ før dommen og „Bewährungshilfe“ efter denne i tilfælde af strafudsættelse eller prøveløsladelse. Den skal sortere under justitsministeriet og kun beskæftige lønnede tilsynsførende. Efter de erfaringer, der er gjort med den engelske probation service, skal den samme person føre tilsyn før og efter dommen. Forfatteren henviser til Franz von Liszts store personlighed for indtrængende at påpege, at der påhviler dommeren et socialt ansvar for den dømte og hans fremtidige skæbne, og at strafferetsplejen ikke er i stand til at opfylde sine opgaver uden de moderne hjælpemidler, som er sammenfattet i begrebet Gerichtshilfe.

Den nye lov om ungdomsdomstole af 4. august 1953 har skubbet det vanskelige spørgsmål i forgrunden, hvorvidt unge lovovertrædere, der ved handlingens begåelse var fyldt 18, men ikke 21 år — „die Heranwachsenden“ — i moralsk og åndelig udvikling var jævnbyrdige med en lovovertræder under 18 år eller har begået en typisk ungdomsforseelse, således at den materielle ungdomsstrafferet kan anvendes på dem. For at give praksis en vejledning har tidsskriftet startet en række kriminologiske afhandlinger om disse aldersklassers kriminalitet. Indtil nu er der fremkommet: Dr. med. *Ilchmann-Christ*, „Die Dissozialität der männlichen 18—21jährigen Täter aus kriminalätiologischer und kriminalistischer Perspektive“ og „Ein Beitrag zur Struktur der weiblichen Fürsorgezöglinge, unter besonderer Berücksichtigung der introvertierten Abnormisierung“, endvidere Dr. med. *Erne Maier*, „Der körperliche Reifungsstand bei 1200 minderjährigen männlichen Strafgefangenen“. Af tidsskriftets øvrige indhold kan fremhæves: Dr.

med. *W. Hadamik* undersøger i artiklen „Über die Bewusstseinsstörung bei Affektverbrechern“ spørgsmålet, om maksimale affekter, som ikke beror på sygdom eller lignende tilstande (søvn, hypnose, feber, intoksikation m. m.), kan fremkalde forstyrrelse af bevidstheden, således at skyld er udelukket. Svaret er afhængigt af, om gerningsmandens „selvbevidsthed“ er en af forudsætningerne for alle forsætlige eller uagt-somme handlinger, som den juridiske praksis antager, hvilket dog drages i tvivl af den medicinske videnskab. Dr. *Heinz Dünnbier* skriver om „Die kriminelle Gefährdung der Geschiedenen“ på grundlag af en bayerisk statistik af 1936/37. Dr. med. *J. Gerchow* beretter om „Untersuchungen über die kriminologische Bedeutung der Kontaktstörungen bei Heimkehrern aus Kriegsgefangenschaft“. Dr. med. *O. Wanner* kommer i artiklen „Schizophrenie und Kriminalität — på grundlag af ca. 2500 erklæringer afgivet af Heil- und Pflegeanstalt Münsingen i årene 1896—1952 — til det resultat, at de skizofrenes andel i kriminaliteten er mindre end tidligere formodet (i Münsingen 7,7 %), men at deres forbrydelser i reglen er grove — navnlig forbrydelser mod liv og legeme, brandstiftelser og undsigelser. Dr. phil. *Gustav Nass* omtaler i artiklen „Unzucht mit Kindern, das Sexualdelikt unserer Zeit“ muligheden af ved terapeutisk påvirkning at sublimere seksualdriften. Dr. jur. *Hilde Vianden-Grüter* giver bemærkelsesværdige oplysninger om fejkilder i artiklen „Hinweise für die kriminologische Auswertung von Ermittlungs- und Strafverfahrensakten“.

Med hensyn til de nordiske lande kan fremhæves professor, dr. med. *Einar Sjövall* „Die Wege zur Bekämpfung des Alkoholmissbrauches in Schweden und ihre Begründung“ og en anmeldelse af de nordiska kriminalistföreningarnas årsbok 1950/51 og 1951/52 ved professor *W. Mittermaier*.

Endelig skal der henvises til et udtog af „Psychiatric Aspects of Juvenile Delinquency“ af Dr. med. *Lucien Bovet* udkommet som nr. 1 i „Monograph series“, som „World Health Organization“ publicerer. Betænkningen er afgivet overfor denne institution og indeholder værdifulde oplysninger om bekæmpelse af ungdomskriminaliteten. — I „Mitteilungen“ berettes der om dannelsen af „Schweizerische Gesellschaft für Kriminologie“ i Bern, med professor Erwin Frey som formand, hvis bøger „Der frühkriminelle Rückfallsverbrecher“ og „Reform des Massnahmenrechts gegen Frühkriminelle“, Basel 1951, anmeldes af Dr. *Suttinger*. Ved universitetet i Saarbrücken er der indrettet et kriminologisk kursus under ledelse af professor Seelig, hvor der efter 2 års studium kan aflægges eksamen og udstedes diplom.

Man vil med interesse følge tidsskriftets videre udvikling.

Franz Marcus.

Tidsskrift for Rettsvitenskap, 1954.

Årgangen indeholder et par bidrag af strafferetlig interesse: *Alf Ross* anmelder *Vilhelm Auberts* afhandling „Om straffens sosiale funksjon“, og *H. Kiær Mordt* giver et nyt indlæg i diskussionen om beslaglæggelse og konfiskation af fjendeformue. — Indenfor den almindelige retslære er der flere afhandlinger — fortrinsvis omkring begrebet „gældende ret“ — af *Gihl, Arnholm, Ross* og *Aubert. v. Eyben* behandler udførligt domstolenes stilling til præjudikater; der gennemgås en lang række praktiske retsspørgsmål, som i alt væsentligt ligger udenfor strafferetten. Årgangen indeholder oversigter over dansk, norsk og svensk højesterets praksis i 1953 og finsk højesterets praksis i 1949—50.

Svensk Juristtidning, 1954.

Alvar Nelson: Filmmord. Reflexioner kring en dom av Norges Høyesterett. — *Karl Schlyter: Bör berusning bestraffas?* (herom også *E. Thomasson*). — *Per Olof Ekelöf: Mellandom i brottmål.* — *Hans Thornstedt: Några frågor rörande medverkan till rattfylleri.* — *Folke Schmidt: Orsaksproblemet under debatt.* — *Bertil Falconer: Den medicinska och rättsliga bedömningen av alkoholblodprovets tillförlitlighet.* — *Per Olof Ekelöf: Om talan i brottmål.* — *Sten Walberg: Tryckfrihetsförordningen och brottspåföljderna.* — *Ivar Agge: Svensk litteraturförteckning 1951—1953.* — *Karl Olivecrona: Några ord om utvidgning och justering av åtal.* — *Viscount Templewood: Criminal Justice.*

Tidsskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland, 1954.

Hefte 5—6 af årgang 1954 udgør et festskrift på henved 300 sider til professor *O. Hj. Granfelt* i anledning af hans 80 års dag. En del af festskriftets bidrag omhandler strafferetlige emner: *Ivar Agge: Nödrättens straffrättsliga reglering.* — *Johs. Andenæs: Kriminalprofylakse, behandling og straff.* — *Stephan Hurwitz: Et spørgsmål om „Forbrydelser vedrørende bevismidler.“* — *Ólafur Jóhannesson: Den nya isländska straffprocesslagstiftningen.* — *Gunnar Nybergh: Om kriminellt otillräkneligas skadeståndsansvar.* — *Bo Palmgren: Ärekränkning mot kollektiv.* — *Karl Schlyter: Om psykiatrisk vård av brottslingar.* — Fra årgang 1954 kan iøvrigt nævnes *Ragnar Hemmer: Kring några straffrättshistoriska spørsmål* (i anledning af *Gösta Hasselberg: Studier rörande Visby stadslag och dess källor*) og *O. Hj. Granfelt: Är ej tiden kommen för övergång till ett rent akusatorisk förfarande i alle brottmål?*

Ugeskrift for Retsvæsen, 1954.

Adam Jacobi: anmeldelse af Stephan Hurwitz, Den danske kriminalret. Almindelig del. — *Erik Christensen: Har landssvigere valgret?* — *Samme: Et tilfælde af imaginært putativt skyldnersvig.* — *Carl Aude-Hansen: Forsorg som pålæg eller vilkår.* — *Svend Lund-Andersen: Kan vi lære noget af svensk retspleje?*

Juristen, 1954.

W. E. v. Eyben: Forsorgsdomme og betingede domme (og hertil referat af diskussionen om emnet på den danske dommerforenings årsmøde i oktober 1953). — Jørgen Trolle: anmeldelse af Alf Ross, Om ret og retfærdighed. — Huno v. Holstein: Bemærkninger til forslaget om forsorgsdomme og betingede domme. — Knud Waaben: Drab og dødsstraf i England. — W. E. v. Eyben: anmeldelse af Alvar Nelson, Brott och nåd. — Om problemer omkring den nye grundlovsbestemmelse angående administrativ frihedsberøvelse og domstolsprøvelse indeholder årgangen artikler af O. A. Borum, Erwin Munch-Petersen, Tyge Haarløv, Huno v. Holstein og H. Højris.

Revue de science criminelle et de droit pénal comparé, 1954.

L. Jimenez de Asua: La mesure de sûreté. Sa nature et ses rapports avec la peine. — Charles Germain: Les nouvelles tendances du système pénitentiaires français. — Pierre Grapin: Dymorphisme et criminalité. — Ch. Triantaphyllidis: Le nouveau Code pénal hellénique. — Maurice Patin: La répression des délits de presse. — Edmund Mezger: L'état actuel du droit pénal allemand. — Max Horrow: L'évolution du droit criminel autrichien. — Charles Germain: Le sursis et la probation. — Jean Graven: L'analogie en droit pénal suisse. — J. Belez dos Santos: Récidivistes et délinquants d'habitude. — Udover det anførte: artikler om fransk og schweizisk straffeprocessret, franske domsoversigter m. v.

Revue internationale de droit pénal, 1954.

Største delen af årgangens to dobbelthefter indeholder rapporter til den 6. internationale strafferetskongres i Rom i 1953, især om dennes fjerde hovedemne: „Le probleme de l'unification de la peine et des mesures de sûreté“. — Af det øvrige indhold fremhæves: A. Besson: A propos de la défense sociale nouvelle. — J. A. Dautricourt: Les travaux du comité de 1953 pour une juridiction criminelle internationale. — Louis de Naurois: Quelques aspects du droit pénal de l'église catholique. — Albert Chavanne: La délinquance juvénile en Algérie. — Sten Rudholm: Le projet du nouveau Code pénal suédois. — Jean Vergopoulos: Les mineurs délinquants en Grèce.

Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft, 1954.

Schmidhäuser: Willkürlichkeit und Finalität als Unrechtsmerkmal im Strafrechtssystem. — Herbert Arndt: Die landesverräterische Geheimnisverletzung. — Alfred Hall: Die Freiheitsstrafe als kriminalpolitisches Problem. — Edmund Mezger og Horst Schröder: Die Vereinheitlichung der Strafe under der sichernden Massnahmen. — H.-H. Jescheck: Die internationale Genocidium — Konvention vom 9. Dezember 1948 und die Lehre vom Völkerstrafrecht. — M. P. Vrij: Zum

Problem der Strafaussetzung. — *Werner Hardwig*: Die Persönlichkeit des Beschuldigten im Strafprozess. — *Karl Engisch*: Bietet die Entwicklung der dogmatischen Strafrechtswissenschaft seit 1930 Veranlassung in der Reform des Allgemeinen Teils des Strafrechts neue Wege zu gehen? — *Günter Henke*: Zur Abgrenzung der strafbaren Vorbereitungshandlung beim Hochverrat. — *T. Philippides*: Das System der Strafen und sichernden Massregeln im Griechischen StGB vom 1.1.1951. — *Alexander Graf zu Dohna*: Ein unausrottbares Missverständnis. — *H.-H. Jescheck*: Die internationale Rechtshilfe in Strafsachen in Europa. — *Pietro Nuvolone*: Die Kollisionsnormen auf dem Gebiete des Strafrechts in Europa. — *E. Dreher*: Die erste Arbeitstagung der Grossen Strafrechtskommission.

NYUDKOMMEN LITTERATUR.

- Beretning om Fængselsvæsenet i Danmark 1943—1951*. Afg. af Direktøren for Fængselsvæsenet. J. H. Schultz A/S. Kbhvn. 1955. 165 s.
- Berntsen, Karen og Karl O. Christiansen*: Mandlige Arresthusfanger i Københavns Fængsler. En Undersøgelse og et Eksperiment. Udg. af Direktoratet for Fængselsvæsenet. 1955. 173 s.
- Bowen, Crosswell*: They went wrong. McGraw-Hill Book Comp. Inc., New York 1954. 264 s.
- Dalcke, A.*: Strafrecht und Strafverfahren. 36. Aufl. bearb. von Dr. E. Fuhrmann und Dr. K. Schäfer. J. Schweitzer Verlag, Berlin, 1955. 1707 s.
- Dansk Rets- og Statsvidenskabelig Litteratur*, økonomi, statistik m. v. Udg. okt. 1954. G. E. C. Gads Boghandel, Kbhvn. 1954. 60 s.
- Hyde, H. Montgomery*: United in Crime. William Heinemann Ltd. London 1955. 191 s.
- Statistisk Beretning fra Landsnævnet for Børneforsorg for Året 1953*. Kbhvn. 1954. 34 s.
- Statistisk Årbog for Kbhvn. Frederiksberg og Gentofte samt Omegnskommunerne 1954*. Udg. af Kbhvn.'s Statistiske Kontor. Bianco Luno's Bogtrykkeri. Kbhvn. 1954. 235 s.
- Tidsskrift utg. av Juridiska Föreningen i Finland 1954*. 5—6 Häftet. Festnummer til Akademikanslern, Professorn, Jur. Utr. Dr. O. Hj. Granfelts Åttioårsdag. Helsingfors 1954. 476 s.